

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арх 18 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права
та міжнародних відносин

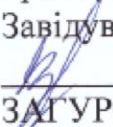
27 серпня 2024 р., протокол № 8
Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи економічної теорії»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2024 р.,
протокол № 6
Завідувач кафедри
 Вікторія
ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми
 Ірина ГРАБЧУК

Розробник: к. е. н., доцент кафедри міжнародних відносин і політичного
менеджменту ЮРКІВСЬКИЙ Олександр

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	<i>Витуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 18 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	обов'язкова	
Модулів – 1 Змістовний модуль – 3	Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		1	-
		Семестр	
		1	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		32 год.	-
		Самостійна робота	
56 год.	-		
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53,3 % аудиторних занять, 46,7 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у вивченні та закріпленні у студентів базових економічних законів, принципів, знань, основних економічних категорій для формування вмінь та навичок, на основі яких обґрунтовувати та пояснювати економічні явища та процеси, фактори впливу на економічну систему, дії економічних суб'єктів в теперішньому часі та на перспективу.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення базових економічних законів та категорій;
- встановлення взаємозв'язків в економічній системі в розрізі історичного підходу;
- визначення ролі та функцій основних економічних суб'єктів;
- аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування сучасних господарських систем;
- розкриття закономірностей сучасного відтворення, економічного зростання та циклічних коливань в економіці;
- дослідження процесів глобалізації світогосподарських зв'язків, антиглобалізації, шляхів вирішення загальноекономічних та соціальних цивілізованих проблем людства.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»:

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»:

РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 5

ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних /дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро -, мезо - і мікрорівнях.

РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно - наслідкових та просторовочасових зв'язків.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Історія економічної думки та економічні теорії

Тема 1. Вступ до економічної теорії (ЗК8, ЗК12, СК1, СК4, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18) Поняття економічної теорії, методи дослідження та функції економічної теорії, значення поєднання економічних досліджень з іншими науками, позитивна та нормативна економіка

Тема 2. Основні економічні школи та напрями (ЗК8, ЗК12, СК1, СК4, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Проблеми дослідження економічних явищ та процесів, меркантилізм, фізіократи, класична школа. Ф. Кене, Давід Рікардо, Адам Сміт їх роль в науці, макрсизм, кейнсіанство, неолібералізм, монетаризм.

Тема 3. Сучасні економічні напрями та школи (ЗК8, ЗК12, СК1, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Кейнс та його вплив на розвиток економічних знань. Інституціоналізм та його розвиток. Неоліберальні теорії. Монетаризм та його вплив на світові відносини. Нобелівські лауреати з економіки 21 ст.

Тема 4. Економічна система суспільства та її елементи (ЗК8, ЗК12, СК1, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Поняття економічної системи та її елементи. Типи економічних систем: особливості командно-адміністративної системи, змішаний тип та економічні моделі: Американська, Китайська, Шведська, Японська, Латиноамериканська та інші. Економічні теорії в регулюванні економічних систем.

Власність в економічній системі. Проблеми захисту власності. Інтелектуальна власність. Рейдерство в Україні

Тема 5. Теоретичні основи суспільного виробництва (ЗК8, ЗК12, СК1, СК4, СК11, СК16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Суспільне виробництво та його розвиток. Види суспільного виробництва. Суспільний розподіл праці. Товар та проблеми визначення вартості. Фактори виробництва та їх особливості.

Тема 6. Гроші та їх теоретичні основи (ЗК12, СК1, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18, ЗК8)

Гроші та їх виникнення. Теоретичні основи грошових відносин. Гроші за часів Русі, феодалізму та УНР. Види грошей, розвиток міжнародних грошових

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 7

відносин. Міжнародні фінансові конференції. Сучасні грошові відносини, криптовалюти та їх розвиток.

Змістовний модуль 2. Теоретичні основи функціонування ринку та підприємств

Тема 7. Ринок як елемент товарного виробництва (ЗК8, ЗК12, СК1, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Ринок та його виникнення. Ринкові відносини та їх недоліки. Функції та важливість ринкової інфраструктури. Класифікація ринків. Фінансові ринки та їх сучасне значення. Конкуренція та її дотримання. Анти конкурентні дії.

Тема 8. Характеристика основних ринкових ситуацій (ЗК8, ЗК12, СК1, СК11, СК16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Ринок досконалої конкуренції та його особливості. Чиста монополія та її ознаки. Антимонопольне законодавство. Домінуюче положення на ринку.

Олігополія та її риси. Монополістична конкуренція: значення в сучасних умовах. Реклама та її значення

Тема 9. Теоретичні аспекти дії попиту та пропозиції (ЗК8, ЗК12, СК1, СК11, СК16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Попит та пропозиція та їх дослідження в економічних напрямках та школах. Закон попиту та пропозиції та їх взаємодія. Сучасні підходи до регулювання ринків

Тема 10. Взаємодія ринку та держави (ЗК8, ЗК12, СК1, СК11, СК16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Ринок та його недоліки. Держава та її вивчення в економічних школах. Регулювання ринкових відносин. Антимонопольне законодавство, фінансування державних потреб.

Тема 11. Роль підприємство в економічній системі (ЗК8, ЗК12, СК1, СК4, СК11, СК 16, РН4, РН8, РН11, РН18)

Підприємство як суб'єкт економічної системи. Історія розвитку підприємництва та організаційно – правових форм. Сучасні види підприємств та їх функціонування. Підприємництво та ЗЕД.

Тема 12. Витрати та прибуток як економічні категорії (ЗК12, СК1, СК11, СК16, РН4, РН8, РН11, РН18, ЗК8)

Поняття витрати та їх види. Прибуток та його види. Економічний та бухгалтерський прибуток. Підходи до зменшення витрат та збільшення виручки, прибутку. Заробітна плата та її значення. Основні види доходів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	лекції	практики	самостійна робота.	усього	лекції	практик	самостійна робота.
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Історія економічної думки та економічні теорії								
Тема 1. Вступ до економічної теорії	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 2. Основні економічні школи та напрями	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 3. Сучасні економічні напрями та школи	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 4. Економічна система суспільства та її елементи	13	4	4	5	-	-	-	-
Тема 5. Теоретичні основи суспільного виробництва	9	2	2	5	-	-	-	-
Тема 6. Гроші та їх теоретичні основи	12	4	3	5	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом по змістовному модулю 1	62	16	16	30	-	-	-	-
Змістовний модуль 2. Теоретичні основи функціонування ринку та підприємств								
Тема 7. Ринок як елемент товарного виробництва	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 8. Характеристика основних ринкових ситуацій	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 9. Теоретичні аспекти дії попиту та пропозиції	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 10. Взаємодія ринку та держави	12	4	4	4	-	-	-	-
Тема 11. Роль підприємство в економічній системі	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 12. Витрати та прибуток як економічні категорії	13	4	3	6	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом по змістовному модулю 2	58	16	16	26	-	-	-	-
Усього за семестр	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1

5. Теми практичних занять

Метою проведення практичних (лабораторних) занять є засвоєння теоретичного матеріалу, розгляд історичних подій, явищ та ситуацій, знаходження причинно-наслідкових зв'язків.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна форма	заочна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1. Історія економічної думки та економічні теорії		
Тема 1. Вступ до економічної теорії	2	-
Тема 2. Основні економічні школи та напрями	2	-
Тема 3. Сучасні економічні напрями та школи	2	-
Тема 4. Економічна система суспільства та її елементи	4	-
Тема 5. Теоретичні основи суспільного виробництва	2	-
Тема 6. Гроші та їх теоретичні основи	3	-
<i>Модульний контроль 1</i>	1	-
<i>Разом по змістовному модулю 1</i>	32	-
Змістовний модуль 2. Теоретичні основи функціонування ринку та підприємств		
Тема 7. Ринок як елемент товарного виробництва	2	-
Тема 8. Характеристика основних ринкових ситуацій	2	-
Тема 9. Теоретичні аспекти дії попиту та пропозиції	2	-
Тема 10. Взаємодія ринку та держави	4	-
Тема 11. Роль підприємство в економічній системі	2	-
Тема 12. Витрати та прибуток як економічні категорії	3	-
<i>Модульний контроль 2</i>	1	-
<i>Разом по змістовному модулю 2</i>	9	-
РАЗОМ	32	-

6. Завдання для самостійної роботи

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Модуль №1		
Змістовий модуль 1. Історія економічної думки та економічні теорії		
Тема 1. Вступ до економічної теорії	5	-
Тема 2. Основні економічні школи та напрями	5	-
Тема 3. Сучасні економічні напрями та школи	5	-
Тема 4. Економічна система суспільства та її елементи	5	-
Тема 5. Теоретичні основи суспільного виробництва	5	-
Тема 6. Гроші та їх теоретичні основи	5	-
Разом по змістовному модулю 1	30	-
Змістовний модуль 2. Теоретичні основи функціонування ринку та підприємств		
Тема 7. Ринок як елемент товарного виробництва	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 8. Характеристика основних ринкових ситуацій	4	-
Тема 9. Теоретичні аспекти дії попиту та пропозиції	4	-
Тема 10. Взаємодія ринку та держави	4	-
Тема 11. Роль підприємства в економічній системі	6	-
Разом по змістовному модулю 2	26	-
РАЗОМ	56	-

7. Індивідуальні та групові завдання

Під час освітнього процесу та вивчення дисципліни студент може обирати есе, реферативний виступ як форми індивідуальної роботи по тематиці курсу та узгодженням з лектором, яку захищає студент. Приблизна тематика для написання робіт:

1. Потреби та їх вимір
2. Мотиви та їх значення
3. Класична політична економія
4. Меркантилізм та його зміст
5. Кейнсіанство та його роль
6. Монетаризм та його значення
7. Інституційні теорії
8. Проблеми виміру граничної корисності
9. Гроші Русі
10. Гроші доби козаків
11. Гроші за часів УНР
12. Біткойни та їх зміст
13. Чи треба рахувати економічний прибуток
14. Витрати та їх оптимізація
15. Шляхи збільшення прибутку
16. Фріланс та його значення
17. Позитиви та мінуси інфляції
18. Олігопольні змови
19. Природні монополії в Україні і світі
20. Податки: зло чи стимул
21. Податкова система України
22. Облікова ставка та її значення
23. НБУ та його функції
24. Командно- адміністративна система
25. Економічні функції держави
26. Класифікації витрат в економічній науці
27. Точка беззбитковості та практика її застосування
28. Напрями зменшення витрат підприємства
29. Сучасні підходи до збільшення доходів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк 18 / 11

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН 4. Систематизувати й упорядкувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота); ситуаційний метод
РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота); ситуаційний метод
РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега -, макро -, мезо - і мікрорівнях.	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота); ситуаційний метод
РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно - наслідкових та просторовочасових зв'язків.	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота); ситуаційний метод

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН 4. Систематизувати й упорядкувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	Усне опитування, виконання практичних завдань, тестові міні-контрольні роботи, захист індивідуального завдання, підсумковий контроль, перевірка виконання завдань модульного контролю, екзамен.
РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.	
РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега -, макро -, мезо - і мікрорівнях.	
РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 12

Результат навчання	Методи контролю
основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно - наслідкових та просторовочасових зв'язків.	

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестових завдань.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	Заочна
Виконання завдань поточного контролю	60	-
Виконання завдань модульного контролю	40	-
Підсумкова семестрова оцінка	100	-

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	-
Виконання та захист індивідуальних завдань	20	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 2) написання конкурсної наукової роботи без участі; 3) публікація наукової статті у фахових виданнях; 4) підготовка та публікація тез із виступом; 5) підготовка та публікація тез з виступом; 6) індивідуальні дослідження без публікації; 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	-
Участь у дискусії	10	-
Виконання тестових завдань	20	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{УД100} \times ВК_{УД} + P_{ТЗ100} \times ВК_{ТЗ}) \times К_{НЗ},$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{УД100}$, $P_{ТЗ100}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання тестових завдань (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{УД}$, $ВК_{ТЗ}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання тестових завдань. Значення вагових коефіцієнтів становить:

$$ВК_{В} = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$ВК_{УД} = 10 \div 40 = 0,25;$$

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

$$BK_{T3} = 20 \div 40 = 0,50.$$

K_{H3} – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $K_{H3} = 40 \div 100 = 0,4$.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю 1	20	-
Виконання завдань модульного контролю 2	20	-
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	-

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
аналіз постачальників	analysis of suppliers, vendors analysis
аналіз розмірів попиту	demand analysis
аналіз системний	system analysis
аналіз споживача	consumer analysis
аналіз структури галузі	branch structure analysis
амортизація	amortization
аналіз витрат	expenses analysis
політика меркантилізму	policies of mercantilist
протекціонізм	protectionist
принцип державного невтручання	laissez-faire.
класична політична економія	classical theory
теорія Маркса	marxian theory
попит	demand

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16

Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
попит бажаний	desirable demand
попит відсутній	zero demand
попит вторинний	after-market demand
попит еластичний	elastic demand
попит залежний	dependent demand
попит кінцевий	final demand
попит мінливий	irregular demand
попит надмірний	excessive demand, keen demand
попит негативний	negative demand
попит нееластичний	inelastic demand
попит незалежний	independent demand
попит нераціональний	irrational demand
попит нерегульований	unadjusted demand
попит нерегулярний	irregular demand
попит очікуваний	forecast demand, prognosticated demand
ціна дискримінаційна	discriminatory price
ціна довідкова	posted (advertized) price
ціна договірна	negotiated price, contract price
ціна еластична	flexible price
ціна картельна	cartel price
ціна КАФ	cost and freight price, price C&F
ціна комерційна	commercial prices
ціна контрактна	contract price
ціна контрактна тверда	firm (fixed) contract price
ціна контракту	contract price
ціна курсова	exchange price
ціна лімітна	limit prices
ціна ліцензії	license value
ціна монопольна	monopoly price
ціна номінальна	nominal cost, nominal (face) value
ціна ноу-гау	know-how value
ціна прейскурантна	catalogue price, list price
ціна престижна	class (prestigious) price
ціна проникнення на ринок	early-bid price
ціна роздрібна	retail (consumer) price
ціна роздрібна тимчасова	temporary retail prices
ціна рухома	sliding price
ціна світова	world prices
ціна СІФ	cost, insurance, freight (CIF) price
ціна споживача	consumer cost
ціна споживча	consumer cost
ціна трансферна	transfer price
ціна фактурна, вартість фактурна	invoiced price, invoiced cost

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

12. Рекомендована література

Основна література

1. Ларіна Я.С., Фомішин С.В. Політична економія навчальний посібник (стереотипне видання), Навчальний посібник. 2024. 504 с.
2. Мацелюх Н. Основи економічної науки. Підручник. Центр учбової літератури. 2021. 324 с.
3. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. – К.: Видавництво Ліра-К, 2020. – 450 с
4. Річард Тейлор Поведінкова економіка. Чому люди діють ірраціонально і як отримати з цього вигоду. Видавництво Наш формат. 2021. 464 с.
5. S. Niggol Seo The Economics of Globally Shared and Public Goods. Academic Press; 1st edition (July 3, 2020). 334 p.
5. Victor A. Beker Economic Theory for the Real World. Routledge. 2023. 174 P.

Допоміжна література

1. Базилевич В. Економічна теорія. Політекономія: Підруч. для студ. вищ. закл. освіти 2.вид., випр. — К. : Знання-Прес, 2003. 581с.
4. Бортіс Генріх. Інституції, поведінка та економічна теорія: внесок до класико- кейнсіанської політичної економії. К.: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2007. 560с.
5. Віскузі В. Економічна теорія регулювання та антимонопольна політика: Пер. з англ. — К.: Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004. 1047с
7. Історія економіки та економічної думки: підруч.; за ред. В. В. Козюка, Л. А. Родіонової. ТНЕУ, 2015. 792 с https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2fmb_finansy/Istoria_ekon_dymku.pdf
8. Юрківський О.Й., Литвинчук О.В. Нейтральність оподаткування та соціальна справедливість як принципи оподаткування в Україні. Економіка, управління та адміністрування. 2023. № 3. С. 59-65
9. Литвинчук О.В., Юрківський О.Й. Міграційні процеси в Україні: загрози в умовах російсько-української війни. Економіка, управління та адміністрування. № 2 (104). 2023. С. 71-78.
10. Юрківський О.Й. Соціальне підприємництво в період формування та трансформації національної моделі «Номо есономісус». Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 1 (51). 2022. С. 29-35
11. Юрківський О.Й. Соціальні збори як інституційна основа податкової довіри в податковій системі. Економіка, управління та адміністрування. 2021. Вип. 2 (96). С. 9-14.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01/ 292.00.1/Б/ОК12- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 18

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.un.org/> – офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй
2. <http://portal.un.kiev.ua/> – Представництво ООН в Україні
3. <http://www.nato.int/> – офіційний сайт НАТО
4. <http://www.coe.int/> – офіційний сайт Ради Європи
5. <http://www.unesco.org/> – офіційний сайт ЮНЕСКО
6. <http://freedomhouse.org/> – офіційний сайт неурядової міжнародної організації Freedom House
7. <http://www.osce.org> – офіційний сайт Організації з Безпеки та Співробітництва в Європі
8. <http://euroatlantica.kiev.ua/ua/about/> – Інформагенція Євроатлантика
9. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне представництво Президента України.
10. <http://www.rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України.
11. <http://www.kmu.gov.ua/> – офіційний портал органів виконавчої влади України.
12. <http://www.mfa.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.
13. <http://www.mil.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства оборони України.
14. <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/> – «Україна-Європейський Союз» – офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі.
15. <http://www.coe.int/uk/web/kyiv> – сайт Офісу Ради Європи в Києві.
16. <http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.
17. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> – Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського.
18. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/iir/library/index.php> – офіційний сайт наукової бібліотеки імені М. Максимовича
19. <http://nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України: офіційний сайт.
20. <http://www.gntb.gov.ua/ua/> – Державна науково-технічна бібліотека України: офіційний сайт.
21. <http://www.ukurier.gov.ua/> – Урядовий кур'єр: офіційний сайт.
22. <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovid> – Аналітичні доповіді Національного інституту стратегічних досліджень
23. www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України: офіційний сайт.
24. <http://learn.ztu.edu.ua/> - Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка».